

άστρομμάτης επίθ. άμάρτ. Θηλ. άστρομμάτα ΚΠα-
λαμ. 'Ασάλ. ζωή² 126.

'Εκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ μάτι.

'Εκεῖνος τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ λάμπουν ὡς ἄστρα:
Ποίημ.

Καὶ τῆς 'Ιδέας τῆς άστρομμάτας ποῦ ἔσφαξαν
ἀπὸ τῆ σιράτα μάζωξα τὰ δλόφωτα κομμάτια.

άστρονάκι τό, Ρόδ. (Σάλακ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἄστρον καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Πληθ., άστροειδῆ κεντήματα συνήθως ἐπὶ ἔσωρρού-
χων γυναικῶν.

άστρονομία ἡ, λόγ. σύνηθ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄστρονομία.

'Η ἐπιστήμη ἡ ἐξετάζουσα τὴν φύσιν καὶ τὴν κίνησιν
τῶν οὐρανίων σωμάτων.

άστρονόμος ὁ, λόγ. καὶ δημῶδ. σύνηθ. άστρονό-
μους βόρ. ιδιῶμ. 'στρονόμος Κύπρ. Θηλ. άστρονόμη Κύπρ.
Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄστρονόμος.

1) 'Ο ἐξετάζων τὴν φύσιν καὶ τὴν κίνησιν τῶν οὐρα-
νίων σωμάτων λόγ. σύνηθ. 2) 'Ο διὰ τῆς παρατηρή-
σεως τῶν ἀστέρων προλέγων τὰ μέλλοντα σύνηθ.: Μιὰ
φορὰ ἦταν ἕνας βασιλεὺς κ' ἠπῆγε μὲ τσ' άστρονόμοι του 'ς τὸ
κυνήγι (ἐκ παραμυθ.) 'Ιων. (Σμύρν.) Τὸ ἤξερε ποῦ θαλὰ γέ-
νουνε τὰ παιδιὰ ἔτσι ποῦ εἶπαμε, γιατί ἦτανε άστρονόμος (ἐκ
παραμυθ.) Βιθυν. || 'Ἄσμ.

'Η μάνα του 'τουν μάλιστα τσ' ὁ τῶρις του 'στρονόμος
Κύπρ.

'Ητουν ἡ μάνα μάλιστα τδ' ἡ κόρη άστρονόμη
αὐτόθ.

'Η σημ. καὶ μεσν. Πβ. Συναξάρ. γαδάρ. στ. 57 (ἐκδ.
GWagner σ. 113) «ἐγώ 'μαι άστρονόμισσα, ἐγώ 'μαι καὶ
μαντεύτρια». Συνών. άστρολόγος 1, άστρομάντις.

3) Εἶδος παιδιᾶς Στερελλ. (Αἰτωλ.)

άστρονομοῦσα ἡ, Κύπρ. 'στρονομοῦσα Κύπρ.

'Εκ τοῦ ρ. ἄστρονομῶ καὶ τῆς καταλ. -οῦσα.

Γυνὴ μαντεύουσα τὰ μέλλοντα διὰ τῆς παρατηρήσεως
τῶν ἀστέρων: 'Ἄσμ.

'Η μάνα ἦταν μάλιστα τδ' ἡ κόρη άστρονομοῦσα.

άστρονομῶ 'Αστυπ. 'Ηπ. Κάσ. Κρήτ. Κύπρ. —Λεξ.
Περίδ. 'στρονομῶ Κύπρ. άστρονομῶ 'Ιων. (Σμύρν.)
Κωνπλ. —Λεξ. Δημητρ. άστρονονμάου Θράκ. (Αἰν.)
Σάμ. άστρονομίζω 'Αστυπ. Κάρπ. Κρήτ. Νίσυρ. Χίος
—Λεξ. Βλαστ. άστρονονμίζου Θράκ. (Μάδυτ.)

Τὸ ἀρχ. ἄστρονομῶ. Τὸ ἄστρονομίζω καὶ μεταγν.

1) 'Ασχολουῖμαι περὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀστέρων 'Ηπ.
κ.ά. —Λεξ. Περίδ. 2) Μαντεύω τὰ μέλλοντα διὰ τῆς
παρατηρήσεως τῶν ἀστέρων Θράκ. (Αἰν.) 'Ιων. (Σμύρν.)
Κύπρ. Κωνπλ. Νίσυρ. Σάμ. Χίος: Εἶχι μιὰν ἀλαφράδα,
πίστιβι σὼν' κὶ καλὰ πῶς ἤξιρι ν' άστρονονμάη Σάμ. || 'Ἄσμ.

Πήγαινε, γιέ μου, 'ς τὸ καλὸν νὰ πᾶ' ν' άστρονομῆσω,

'ς τὲς πέντε ὥρες 'στρονομᾶ, 'ς τὲς ἑξ καλημερᾶ τον

Κύπρ. Συνών. άστρολογῶ. Καὶ μετβ. μαντεύω τὴν
τύχην τινὸς παρατηρῶν τὰ ἄστρα Κύπρ.: 'Ἄσμ.

Δε σοῦ χαρίζω τὴν εὐχὴν κὶ ἂν δὲν σ' άστρονομῆσω,

'ς τὲς πέντε ὥρες τῆς νυκτοῦ βγαίνει κὶ άστρονομᾶ τον.

'Η σημ. καὶ μεσν. Πβ. Λύβιστρ. καὶ Ροδάμν. S 1766 (ἐκδ.
JLambert) «λοιπὸν ἀπόψε ἀφήτε με νὰ ἰδῶ, ν' άστρονο-
μήσω, νὰ μάθω τί ἐγίνετον, παιδιὰ μου, εἰς τὴν Ροδάμνην».

β) Προσπαθῶ νὰ μαντεύσω τὸν καιρὸν διὰ τῆς παρα-
τηρήσεως τῶν ἀστέρων Λεξ. Δημητρ. γ) Μαντεύω 'Ιων.
(Σμύρν.) Κωνπλ.: 'Ἄσμ.

'Ηθελα ν' άστρονόμαγα μέσα 'ς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου
νὰ 'βλεπα ποῖον ἀγαπᾷς καὶ ποῖον βάζ' ὁ νοῦς σου.

3) 'Αφίνω τι ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸ ὑπαιθρον διὰ νὰ
ἴδουν αὐτὸ τὰ ἄστρα καὶ ἀποκτήσῃ οὕτω μαντικὴν ἢ ἱαμα-
τικὴν δύναμιν 'Αστυπ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κάρπ. Κάσ. Κρήτ.
—Λεξ. Βλαστ.: Σὰν ἐνύχτωσε, παίρνει τὴν κούκλα τοαὶ
βάλ-λτει τὴν ἀπάνω 'ς τὸ δῶμα τσ' ἀφίνει τὴν ἔτσιεᾶ ν' άστρο-
νομηθῇ (ἐκ παραμυθ.) 'Αστυπ. Συνών. άστροφεγγιάζω.

άστροπάλατο τό, Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ παλάτι.

Τὸ ἐξ ἀστέρων μέγαρον: Παροιμ. Τ' άστροπάλατα γιὰ
τοὺς ἀγμούς κ' ἡ κόλασι γιὰ τοὺς δαιμόνους (εἰς ἕκαστον τὸ
προσῆκον).

άστροπελεκᾶ ἡ, άμάρτ. άστροπελετσά Μεγίστ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἄστροπελέκι καὶ τῆς καταλ. -εᾶ.

Πληγὴ διὰ κεραυνοῦ, κεραυνοπληξία: 'Αστροπελετσά
νὰ σ' εὖρη! (ἀρά).

άστροπελέκι τό, άστροποπελέκι 'Ηπ. Κέρκ. κ.ά.
—Λεξ. Μπριγκ. άστροπουπιλέκ' Θράκ. ('Αδριανούπ.) Μα-
κεδ. (Μελέν. κ.ά.) 'στροποπελέκιν ΝΠολίτ. Παραδ. 2,834
'στροποπελέτιν Κύπρ. (Ζώδ.) άστροκοπελέκι 'Ικαρ. άστρο-
πελέκι ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,193 καὶ ἐν 'Επιστ. 'Επετ. Πανεπ. 2
(1905/6/60) 'στροπελέκι Κύπρ. Μακεδ. (Καστορ.) 'στρο-
πιλέκ' Σάμ. άστροπουλέκ' Σάμ. 'στροδουλίξ' Θράκ. (Μυ-
ριόφ.) άστροπελέκιν Πόντ. (Οἶν.) άστροπελέκιο Κρήτ. κ.ά.
άστροπελέκι κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν.) άστρονπιλέκ' βόρ. ιδι-
ῶμ. άστροπελέτσι Κύθν. Μεγίστ. άστροπελέτζι Τσακων.
'στρονπιλέκ' Εὐβ. (Στρόπον.) άστροδελέκι Πελοπν. (Μάν.)
άστρομπελέκ' Προπ. (Πάνορμ.) άστροποπέλεκο ΚΚρυστάλλ.
'Εργα 2,31 άστροπέλεκο ΣΣκίπη Τσιγγανόθ. 39 ΝΠολίτ.
Παραδ. 2, 834 —Λεξ. Βλαστ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἄστροπελέκι, ὁ ἐκ τοῦ ἐπίσης μεσν.
άστροποπελέκι καθ' ἀπλολογίαν.

1) Κεραυνὸς κοιν.: 'Επεσε άστροπελέκι κοιν. καὶ Πόντ.
(Οἶν.): 'Ο Θεὸς ἔκαμεν ἕναν άστροπελέτσι (ἔρριψε κεραυνὸν)
Κύθν. Τὰ μάτια του πετούσανε φωτιές σὰν άστροπελέκια
ΧΧρηστοβασ. Διαγων. 20 Νὰ σὲ κάψῃ τ' άστροπελέκι! (ἀρά)
Ρόδ. Ποῦ νὰ φάῃ τ' άστροπελέκι τοσὶ καρδιές σας! Νάξ.
('Απύρανθ.) || Παροιμ. Πρῶτο τὸ ψηλὸ δέντρο χτυπᾶ τ' άστρο-
πελέκι (ἐπὶ τῶν κατεχόντων ὑψηλὴν θέσιν καὶ τῶν ὑπερη-
φάνων οἵτινες ταχέως καταπίπτουν) 'Ηπ. || 'Ἄσμ.

'Αστροπελέκι θὰ γενῶ, 'ς τὰ νέφαλα νὰ κάτσω,

ὁποιος ἀγάπην ἀρνηθῇ νὰ πέσω νὰ τὸ γάψω

Κρήτ. —Ποιήμ.

Μὲ τὴν βροντὴ ἐρωτεύεσαι κὶ ἀπιδρομᾶς καὶ παίζεις

μὲ τ' ἄγρια άστροποπέλεκα καὶ βασιλεῖς σὲ κράζουν

ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἄν.

Λάμπουνε τ' άστροπέλεκα σὰν πολυέλεοι τοῦ 'Ἀδῃ

καὶ σέρνουν λάμψες τὸ χορὸ μὲ τοὺς δασειοὺς δρακόντους

ΣΣκίπης ἐνθ' ἄν. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἄστροπῆ 2. 'Η λ. καὶ
ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. 'Αστροπελέκι 'Αττικ. 'Αστροδελέκια ἡ,
Πελοπν. (Μάν.) 2) Εἶδος λίθου νομιζομένου κεραυνίου,
εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδεται θεραπευτικὴ δύναμις πολλαχ.

3) 'Η λυδιά λίθος τῶν χρυσοχόων προερχομένη ὡς
νομίζεται ἐκ μετεωρολίθου 'Αθῆν. 4) Νόσημα τῆς κεφα-
λῆς τῶν βοῶν, πολὺ μεταδοτικόν, θεραπευόμενον μὲ κάπνι-
σμα διὰ διαφόρων θάμνων Ρόδ.

άστροπελεκοφαγώμενος επίθ. άμάρτ. άστροπε-
λεκοφαγώμενος Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἄστροπελέκι καὶ τοῦ φαγώμενος
μετοχ. τοῦ ρ. τρώγω.

Ἐκεῖνος ὅστις εἶθε νὰ γίνη παρανάλωμα τοῦ κεραυνοῦ (ἐν ἀραις). Συνών. ἀστραποκεντημένος. Πβ. *ἀναλαμποκεντημένος, ἀνελαδισμένος (ιδ. ἀναλαμπίζω 1), *ἀναλαμποφαγωμένος.

ἀστροπέτρα ἡ, Ἀθῆν. — Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ πέτρα.

Λίθος πολύτιμος οἶονεὶ λάμπων ὡς ἀστήρ.

ἀστροπουλλάκι τό, ἀμάρτ. ἀστροπουλ-λάτδιν Κύπρ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. ἀστροπούλλο.

Μικρὸν ἄστρον, θωπευτικῶς ἐπὶ προσφιλοῦς προσώπου: Ἄσμ.

Δὲν τό 'χω γιῶ ὁ Σαράπαλης 'ς τὸν Ἄδην πῶς θὰ πάω, μόνον τ' ἀστροπουλ-λάτδιν μου ποῦ θὰ τὸ πάρῃ ἄλ-λος.

ἀστροπούλλο τό, ἀμάρτ. ἀστροπ'λλο Θράκ. (Σαρ-εκκλ.) ἀστροπόν Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. ἄστρο.

Μικρὸν ἄστρον. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀστερούδι.

ἀστροσπαρμένος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Τραγούδ. πατρ. 100.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄστρο καὶ τοῦ σπαρμένος μετοχ. τοῦ ρ. σπέρνω.

Ὁ δι' ἀστέρων κατεσπαρμένος, ἀστροποίκιλτος: Ποίημ.

Κάμμιὰ νεράϊδα σπλαχνικὴ μὲ ροῦχ' ἀστροσπαρμένα.

Συνών. ἀστροσπαρτος, ἀστροστολισμένος, ἀστροστολόιστος.

ἀστροσπαρτος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή² 16 — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄστρο καὶ τοῦ ἐπιθ. σπαρτός.

Ἀστροσπαρμένος, ὁ ιδ., ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Μιὰ χαραινύλλα σὰν ἀπὸ μαργαριτάρι
λεύκαινε τὸν ἀστροσπαρτο ἀκόμη αἰθέρα

ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἀν.

ἀστροστολισμένος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. (λ. ἀστροστολίζω).

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄστρο καὶ τοῦ στολισμένος μετοχ. τοῦ ρ. στολίζω.

Ἀστροσπαρμένος, ὁ ιδ.: Ἀστροστολισμένος οὐρανός.

ἀστροστολόιστος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην. 67 ITυπάλδ. Ποίημ. 47.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄστρο καὶ τοῦ ἐπιθ. στολιστός.

Ἀστροσπαρμένος, ὁ ιδ.: Ποίημ.

Ἡ νύχτα εἶν' ἀστροστολόιστη κ' ἡ αὐγὴ τὰ διώχνει τ' ἄστρα
ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἀν.

Νύχτα γλυκειά, ἀστροστολόιστη, πλὴν μὴν προβῆς γιὰ μένα
ITυπάλδ. ἐνθ' ἀν.

ἀστρουδάτος ἐπίθ. Κῶς.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀστρούδι καὶ τῆς καταλ. -ατος.

Ὁ ἔχων ἀστερίσκον ἐπὶ τοῦ μετώπου: Ὑγιὸς ἀστρουδάτος (ἐκ παραμυθ.).

ἀστρούδι τό, Σύμ. ἀστρούδ' Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄστρο καὶ τῆς καταλ. -ούδι.

Μικρὸν ἄστρον. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀστερούδι.

ἀστρούλλακας ὁ, Πελοπν. (Λακων.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀστρουλλάς διὰ τῆς καταλ. -ακας.

Ὁ ἀστήρ ἑωσφόρος. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀστρομερίτης.

ἀστρουλλάκι τό, σύνθηθ. ἀστρουλλάτοι Σκῦρ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. ἀστρούλλι διὰ τῆς καταλ. -άκι.

1) Μικρὸν ἄστρον σύνθηθ.: Ἄσμ.

Διὸ ἀστρουλλάκι ἐπροβάλα | ἀπὸ το' ἀνατολῆς τὴ δάδα
Κρήτ.

Πρῶτ' ἀστρουλλάκι τ' οὐρανοῦ, κατέβα κάνε κρείοι,
ἕνα πανέραιο ἀντρόγυνο βουλήθη νὰ χωρίση

Λακων.

Τὸ δικό μου τὸ παιδάτσι | λάμπει σὰν τὸ ἀστρουλλάτσι
Σκῦρ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀστερούδι. 2) Μικρὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου ζόφων στίγμα ἐκ λευκῶν τριχῶν ὅμοιον πρὸς ἀστέρα Θήρ. (Οἶα). 3) Ζυμαρικὸν κατ' ἀστρομορφα τμημάτια σύνθηθ. Συνών. ἀστράκι 3, ἀστρί 5.

ἀστρουλλας ὁ, ΣΣκίπη Νύχτ. πρωτομ. 51.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀστρούλλι διὰ τῆς καταλ. -ας.

Ὁ ἀστήρ ἑσπερος: Ἀκόμα εἶναι πολὺ νωρίς, δὲ βλέπεις τὸν ἀστρουλλα ποῦ δὲ βασιλεψε ἀκόμα; Συνών. ἀποσπερινός 2α, ἀποσπερίτης 1, ἀπόσπερος 2, ἀστροφεγγίτης.

ἀστρούλλι τό, σύνθηθ. ἀδούλλι Τσακων.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. ἄστρο διὰ τῆς καταλ. -ούλλι.

Μικρὸν ἄστρον ἐνθ' ἀν.: Ἐν' ἀστρούλλι πρόβαλε μέσ' ἀπὸ τὰ σύννεφα σύνθηθ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀστερούδι.

ἀστρουρανός ὁ, Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ οὐρανός.

Ὁ ἑναστρος οὐρανός: Ἄσμ.

Κι ὅσον εἶν' ὁ ἀστρουρανός νὰ εἶναι λεφτοκάργα
νὰ στέλλω 'ς τὴν ἀγάπη μου νὰ μ' ἀγαπᾷ καθάρεια.

ἀστρούτσικο τό, Καπ. (Ποτάμ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. ἄστρο διὰ τῆς καταλ. -ούτσικο, δι' ἣν ιδ. -ούτσικος.

Μικρὸν ἄστρον: Ἄσμ.

Ἐνα ἄστρον ἀστρούτσικο π' ἀκολουθεῖ τὸ φέγγο

νὰ τό 'χω 'ς τὰ μανίκια μου, νὰ τό 'χω 'ς τὰ λινά μου.

Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀστερούδι.

ἀστροφεγγαράκιν τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ φεγγαράκιν, δι' ὃ ιδ. φεγγαράκι.

Οἱ ἀστέρες καὶ ἡ σελήνη ὁμοῦ: Ἄσμ.

Γιὰ τὸν πρῶτον μου, γιὰ τὸν ὑστερινόν μου

γιὰ τὸν Κωσταντῆν, τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου,

τηνὰν ἔλουζα 'ς τὸ ἀστροφεγγαράκιν.

Συνών. ἀστροφεγγάριν.

ἀστροφεγγάριν τό, Πόντ. ἀστροφέγγαρον Πόντ. ἀστροφέγγαρο Λεξ. Βυζ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ φεγγάριν, δι' ὃ ιδ. φεγγάρι.

Ἀστροφεγγαράκιν, ὁ ιδ.

ἀστροφεγγιά ἡ, ἀστροφεγγία Κύθηρ. ἀστροφεγγιά κοιν. καὶ Καπ. (Σινασσ.) ἀστροφεγγιά πολλαχ. ἀστρουφιγγιά βόρ. Ἰδιώμ. ἀστρουφιζιά πολλαχ. βορ. Ἰδιωμ. ἀστροφεντζία Τσακων. ἀστροφοντζία Τσακων. Ἰστροφοντζία Τσακων. ἀστροφεντζιά Κύπρ. ἀστρουφιζιά Λέσβ. Ἰστροφεγγιά Κρήτ. Ἰστροφαγγία Καλαβρ. (Μπόβ.) Ἰστροφογγία Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄστρο καὶ φέγγος καὶ τῆς καταλ. -ιά. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ἡ φεγγοβολία τῶν ἄστρον ἐν αἰθρίᾳ κοιν. καὶ Καπ. (Σινασσ.) Τσακων.: Ἀπόψε εἶν' ὥραία ἀστροφεγγιά. Ἐβλεπα καὶ περπατοῦσα 'ς τὸ δρόμο ἀπ' τὴν ἀστροφεγγιά. Ἀστροφεγγιά σὰν νὰ 'ναι ἡμέρα κοιν. || Ἄσμ.

Νυχτιές χωρὶς ἀστροφεγγιά, νυχτιές χωρὶς φεγγάρι
Ἀρκαδ.

